

ערכת דיוק – בלשי קריאה בפעולה 1

מבוא למורה

מורות רבות מתמודדות עם ילדים שדפוס הקריאה שלהם אימפולסיבי, מהיר ולא מדויק. הם שוגים שגיאות התרשמותיות על סמך המבנה הכללי של המילה או חלקים מסוימים ממנה, ולפעמים הניחושים הם על סמך הקשר המשפט. השגיאות לא נובעות מחוסר ידע באבני היסוד ובפענוח, אלא מחוסר הפעלה של הידע. המהירות שבה הם קוראים לא מאפשרת להם לעצור ולהתבונן בכל צורף ולקרוא אותו בדיוק כפי שהוא כתוב.

הפתרון למצב זה הוא לאו דווקא חיזוק של אבני היסוד, אלא חיזוק ההתבוננות במילה, הדרכה לקריאה מרוסנת יותר ושימת לב לכל חלק במילה. בנושאים אלו עוסקת החוברת הזו.

מודעות

- הסבירי לילד שקריאה היא לא תחרות ריצה, אין צורך להספיק 180 קמ"ש בדקה! הקריאה דורשת מאיתנו שימת לב למה שכתוב והימנעות מקריאה שגויה.

אל תשבחי את הילד על מהירות הקריאה שלו. ואל תאמרי בהתפעלות "קראת מהר!" או אמירות נוספות מסוג זה. שבח כזה גורם לילד להבין שזה מה שמצופה ממנו, והוא ימשיך למהר בקריאתו על חשבון הדיוק. המחמאות שתתני לילד צריכות לעסוק בנושא הדיוק, ההתבוננות והעצירה כמו: "שמתי לב שעצרת רגע לפני המילה הקשה הזו, כל הכבוד!" או: "זו היתה מילה ארוכה ובכל זאת הצלחת לקרוא אותה מדויק!" וגם: "אפילו מילה שאתה לא מכיר קראת בלי אף טעות"

- הסבירי לילד שקריאה שגויה גורמת לעיתים לאי הבנה של הכתוב וגם לעיוות של המסר, לדוגמה אם ילד קורא: עוזבים במקום המילה עוזרים, הוא יתקשה להבין את ההמשך. ואם ילד קורא שגוי ויוצאת לו מילת תפל (מילה שלא קיימת בשפה) – הוא לא מבין את מה שקורא.

תני לילד דוגמאות של שגיאות הבנה שעלולות להיגרם כתוצאה מקריאה שגויה, בחוברת זו יש דוגמאות לקריאה שגויה בכל פרק החל מעבודה 11 ואילך.

- הסבירי לילד שקריאה היא דבר אובייקטיבי. הוא לא יכול לקרוא ככל העולה על רוחו, אלא הוא משועבד למה שהכותב כתב והתכוון לכך. כמו שהוא עצמו לא יסובב את ראשו ולא יענה למישהו שיקרא לו בשם אחר, כך כל מילה צריכה שיקראו לה בשמה.

תני לילד דוגמאות לכך שלכל שינוי אפילו כקוצו של יוד יכולה להיות משמעות הלכתית, לדוגמה במגילת אסתר כתוב: מה נַעֲשֶׂה יקר למרדכי... אם קוראים מה נַעֲשֶׂה... מעוותים את המשמעות והכוונה כעת היא כביכול המלך אחשוורוש מתייעץ עם חכמיו מה לעשות כעת. שגיאות קריאה אלה ואחרות מחייבות חזרה על קריאת המגילה כדי לצאת ידי חובה.

דרכים שונות לקריאה מדויקת

כדי לגרום לילד לקרוא באופן מדויק צריך לאלץ אותו להשתמש בפענוח ובבד בבד לחזק את ההתבוננות בכל מרכיבי המילה על ידי:

- ✓ שינויים קלים בין מילים, כמו ארנק - ארנב
- ✓ מילות תפל, כמו תצמוגה, מנרץ
- ✓ מילים הומוגרפיות, כמו דָּבָר דָּבָר דָּבָר
- ✓ חלוקה להברות במטרה להביא להתבוננות טובה יותר במילה

ש שגאליית
פתח גנובה
דגשות ורפות
משפטים מורכבים
בלשי קריאה 1
בלשי קריאה 2
רשימות מילים
101 דרכים לגיון בקריאה
למידה זוגית
מה קורא במשימה
מבני שווא
חולם ושוחק
קובץ
חולם חסר
טקסטים קצרים

ש שטאלית
פתח גנובה
דגשות ורפות
משפטים מורגזים
בלשי קריאה 1
בלשי קריאה 2
רשימות מילים
10 דרכים לגיון בקריאה
למידה זוגית
מה קורא בעשייה
מבני שווא
חולם ושוחק
קובץ
חולם חסר
מקטטים קצרים

חוברת זו עוסקת בדרך הראשונה - שינויים קלים בין מילים במטרה לאלץ את הילד לשים לב ולקרוא באופן מדויק. חוברות שעוסקות בדרכים הנוספות תצאנה לאור בהמשך בס"ד.

בחוברת זו 4 פרקים על פי אופי השינויים בין המילים:

1. **החלפת אותיות**, לדוגמה: צף – עף
2. **הוספות והשמטות**, לדוגמה: טריות - מטריות
3. **שיכול אותיות**, לדוגמה: מדרגה – מדגרה
4. **שינויים מורפולוגיים**, לדוגמה: מרגיזים - מרוגזים

כל פרק מזמן תרגול ברמת מילה וברמת משפט.

כדי לשתף את הילד במטרה ולגייס אותו לדיוק – נבחרה דמות הבלש. תכונת הבלש היא ההתבוננות והעקביות. הבלש מפעיל את דמיונו של הילד והופך את ההתבוננות למשהו מלהיב וכדאי.

קראי לילד (או תני לו לקרוא) את ההקדמה על הבלש ועודדי אותו למלא את המשימות הבלשיות. לצד כל משימה רשום מספר הנקודות שהילד מקבל על מילוי המשימה. חשוב להדגיש לילד שרק קריאה נכונה של כל המילים במשימה מזכה אותו בנקודות. בסיום כל פרק ספרי את מספר הנקודות שהילד צבר (הוא יכול להגיע ליותר מ-50 נקודות) גזרי מדליה מהנספח שבסוף החוברת ותני לו לצבוע ולעטר אותה

מומלץ לקנות זכוכית מגדלת בחנויות "הכל בשקל" ולתת לתלמיד כפרס יחד עם המדליה.

מאחלת לך הצלחה רבה!

מנוחה ברלין

תוכן הענינים

לחצי על מספר העמוד המבוקש כדי להגיע לתוכן באופן אוטומטי

ש שטאלית

פחה גנובה

דגשות ורפות

משפטים
מורגנים**בלשי קריאה 1**

בלשי קריאה 2

רשימות מילים

10 דרכים
לגיון בקריאה

למידה זוגית

מנה קונרא
בשמישה

מבני שווא

חולם ושוחק

קובץ

חולם חסר

מקסטים קצרים

[עמוד 4](#)

הקדמה לתלמיד

[עמוד 5](#)

פרק א' – החלפת אותיות:

[עמוד 6](#)

תרגול ברמת מילה

[עמוד 12](#)

תרגול ברמת משפט

[עמוד 16](#)

פרק ב' - הוספות והשמטות:

[עמוד 17](#)

תרגול ברמת מילה

[עמוד 21](#)

תרגול ברמת משפט

[עמוד 24](#)

פרק ג' - שיכול אותיות:

[עמוד 25](#)

תרגול ברמת מילה

[עמוד 30](#)

תרגול ברמת משפט

[עמוד 32](#)

פרק ד' – שינויים מורפולוגיים:

[עמוד 33](#)

תרגול ברמת מילה

[עמוד 38](#)

תרגול ברמת משפט

[עמוד 40](#)

נספח – מדליות

הקדמה

מה עושה בלש טוב?

- עוקב אחרי חשודים
- בודק ממצאים ועקבות בשטח
- ו...תופס את הגנבים

מה עושה בלש - קריאה?

- עוקב אחרי כל חלק במלה או במשפט
- בודק אם קרא נכון
- תופס שגיאות ומתקן מיד

מה צריך כדי להיות בלש קריאה טוב?

- להתבונן היטב בעינים חדות ולשים לב לכל חלק במלה
- לבדק אם מה שקוראים בפה מתאים למה שכתוב
- להתאמן שוב ושוב בקריאה כדי להפוך לבלש קריאה מצוי!

גם אתם רוצים להיות בלשי קריאה?

אתם מזמנים למלא את המשימות הבלשיות בחוברת זו:

אלו משימות מיחדות שמצריכות תשומת לב מיחדת כדי לא לטעות!

כל משימה שתסימו תזכה אתכם במספר הנקודות שרשום לידה

אם תגיעו ל 50 נקודות בסוף הפרק, תוכלו לקבל מדליה!

ערכת "בלשי קריאה בפעולה"

פרק א'

החלפת אותיות

החלפת אותיות – תרגול ברמת מילה

מְשִׁמָּה בְּלִשְׁתִּי מְסָפֵר 9

בְּכַל זֹוג מְלִים הַקִּיפוּ אֶת הַמֶּלֶה שְׂאֵתֶם מִכִּירִים

פְּרַנְסָה – עֲרַנְסָה

אַרְגָּבַת – אֲרַנְבַּת

מִתְבַּקְּשִׁים – מִתְבַּנְּשִׁים

מִצְבָּעוֹתַי – מִטְבָּעוֹתַי

אַגּוּרִיּוֹת – אֲזוּרִיּוֹת

מִשְׁחָקְיָהּ – מִטְחָקְיָהּ

מִזְאָרוֹן – צִזְאָרוֹן

מְשִׁמָּה בְּלִשְׁתִּי מְסָפֵר 10

הוֹסִיפוּ אוֹתִיּוֹת בְּתַחֲלַת הַמֶּלֶה כְּדִי לְקַבֵּל מְלִים שׁוֹנוֹת

פ
טְרִיּוֹת

מ
טְרִיּוֹת

א
טְרִיּוֹת

ק
רְה

צ
רְה

פ
רְה

כּס
פְּת

רק
פְּת

קצ
פְּת

ש שטאלית

פתח גנובה

דגשות ורפות

משפטים
מזויגים

בלשי קריאה 1

בלשי קריאה 2

רשימות מילים

10 דרכים
לגיון בקריאה

למודה זוגית

מה קורה
בשמישה

מבני שווא

חולם ישווק

קובץ

חולם חסד

טקסטים קצרים

ערכת "בלשי קריאה בפעולה"

פרק ב'

הוספות והשמטות

הוספות והשמטות – תרגול ברמת משפט

מְשִׁימָה בְּלִשְׁתִּי מִסְפָּר 11

הַקִּיפוּ מֵה מִתְאִים לִילָד שְׂאוֹמֵר:

אָנִי צָמָא שְׂמִים מִים

קֵר לִי מְעִיל מְגַעִיל

אָנִי צָרִיךְ צֵל שְׂמֵשׁ שְׂמִשְׂיָה

אָנִי רָעֵב לְחֻמְנִיָּה מְלַחֶמָה

מְשַׁעֲמִים לִי מִסְפָּרִים סְפָרִים

אָנִי רוֹצֵה לְכַתֵּב עֵטִים מְעֵטִים

חֲשׂוֹן כָּאן תְּפֹאֶרֶת תְּאֹרֶת

מְשִׁימָה בְּלִשְׁתִּי מִסְפָּר 12

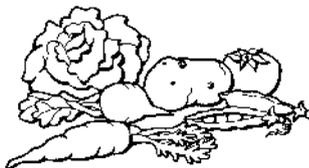
הִזְרִיחוּ אֶת כָּל הַמְּלִים שְׂעוֹנוֹת עַל הַשְּׂאֵלָה

מִי יִכּוֹל לְדַבֵּר?

אָדָם אֲדָמָה לְמִידָה תְּלִמִיד מוֹרֶה מְנוֹרָה

מֵה אֶפְשָׁר לֶאֱכֹל?

כְּפָרוֹת פְּרוֹת פְּלֶפֶל מְתַפְּלֶפֶל קְבוּצָה בִּיצָה

מֵה יִכּוֹל לְצַמֵּחַ?

יֹעֵץ עֵץ מְעַנְבִים עֲנָבִים רְמוֹן מְרִימוֹת

ערכת "בלשי קריאה בפעולה"

פרק ג'

שיכול אותיות

ש שטאלית

פתח גנובה

דגשות ורפות

משפטים
מרוכזים

בלשי קריאה 1

בלשי קריאה 2

רשימות מילים

10 דרכים
לגיון בקריאה

למידה זוגית

מוד קורא
בשמישה

מבני שווא

חולם ושווק

קובץ

חולם חסר

טקסטים קצרים

שיכול אותיות – תרגול ברמת מילה

מְשִׁימָה בְּלִשִּׁית מְסָפֵר 1

בְּכֹל זֹוג מְלִים הַקִּיפּוֹ אֶת הַמֶּלֶךְ הַמִּתְאַיֵּמָה לַהַגְדָּרָה

מְדַגְרָה – מְדַרְגָה מְקוּם שָׁבוּ בּוֹקְעִים אֶפְרוּחִים מִן הַבִּיצִים

גְּלִימָה – לְגִימָה בְּגָד שֶׁל מֶלֶךְ

תַּעֲמוּלָה – תַּעֲלוּמָה חִידָה, מְשֵׁהוּ לֹא בְּרוּר

דְּקֵל – דְּלֵק שֵׁם שֶׁל עֵץ

חֲרִיץ – חֲצִיר מֵאֲכָל בְּהֵמוֹת

גְּדִילָה – גְּלִידָה קְנוּחַ מְתוּק וְקָרִיר

מְשִׁימָה בְּלִשִּׁית מְסָפֵר 2

מִתְחוּ קוּ בֵּין כָּל זֹוג מְלִים שֶׁהִתְחַלְפוּ בְּאוֹתֵיזוֹת

חֲבוּשׁ ● מַחְנֶה ●

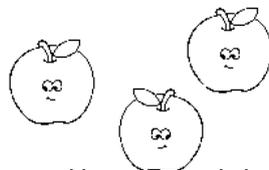
בְּחִירָה ● תַּפּוּחִים ●

פְּתוּחִים ● חֲזָרְתָם ●

מְנַחֶה ● בְּרִיחָה ●

חֲרֻזָתָם ● רֵק ●

קָר ● חֲשׁוּב ●

ערכת "בלשי קריאה בפעולה"

פרק ד'

שינויים מורפולוגיים

שינויים מורפולוגיים – תרגול ברמת משפט

משימה בלשית מספר 14

מתחו קו בין תחלת משפט לסופו

- הילדים מרגיזים
- על מדריך הטיולים
- הילדים מרגיזים
- את מדריך הטיולים

-
- יאיר התלבש
 - יאיר הלביש
 - בזרזות
 - את יוסי בזרזות
-

- לאה הצטלמה
- לאה צלמה
- את חברותיה בפארק
- עם חברותיה בפארק

משימה בלשית מספר 12

הקיפו את המלה הנגייה בכל משפט ותקנו אותה בעל פה

הילדים מבשלים תפוחי אדמה במדורה.

מרחוק נשמעו קולותיהם של דינה.

אבא פתוח את הדלת לכבוד האורח.

אתמול הלכתי עם אמא לקנות חצאיות יפה.

הילדה הקטנה התישבה את הבבה בעגלה.

בלשי קריאה חרוצים,

סימתם בהצלחה את הפרק האחרון בחוברת!

במה נקודות יש לכם?

אם יש לכם 50 נקודות או יותר,

אתם מזמנים לקבל מדליה מיחדת עם שמכם!